

Scenariusz lekcji języka polskiego w klasie IV – integracyjnej
mgr Wiesława Domalewska, mgr Irena Kowalewska

Temat: „*Najpiękniejszy dzień w historii świata*” – G. Rodari „Chleb”.

Cele:

Uczeń:

- rozpoznaje intencję nadawcy w wierszu „Chleb”
- próbuje interpretować tekst poetycki; umie znaleźć epitety
- wyraża własne zdanie, opinię; wnioskuje
- odczytuje symboliczne znaczenie chleba
- wzbogaca swoje słownictwo czynne i bierne
- kształtuje prawidłową postawę – uczy się wrażliwości i empatii
- potrafi słuchać innych
- ocenia swoją pracę podczas lekcji

Metody:

- praca z tekstem literackim
- rozmowa ukierunkowana
- ćwiczeń praktycznych
- praca indywidualna jednolita i zróżnicowana
- zabawy integrujące zespół klasowy

Środki:

- wiersz G. Rodari „Chleb”,
- karty pracy,
- słownik języka polskiego,
- film „Dzieci Afryki”,
- wycinki z prasy,
- bułeczki z papieru,
- zabawy muzyczne: „Pieczenie ciasta”, „Wszyscy pięknie dziękujemy...”,
- Kinezyjologiczne rymy”,
- puzzle z ukrytym tematem lekcji,
- wiersz M. Nawrockiej „Chleb”,
- materiały na gazetkę

Przebieg lekcji:

I. Zabawa integrująca – „Kinezyjologiczne rymy” Ewy Kujawińskiej

II. Nawiązanie do poprzedniej lekcji – odczytanie opowiadania o przygodzie Pinokia.

III. Pinokio był głodny. Co według was stanowi najpowszechniejsze pożywienie człowieka?

Dzieci wskazują, że tym pożywieniem jest chleb.

IV. Proponujemy Wam teraz kilka ćwiczeń językowych związanych ze słowem chleb.

Uczniowie wykonują ćwiczenia na kartach pracy.

V Lekcja właściwa:

1. Odkrycie tematu lekcji – puzzle. / Temat odkrywają uczniowie, którzy prawidłowo odgadują zagadki związane z omawianymi wcześniej baśniami/.
2. Zapisanie tematu w zeszytach.
3. A teraz posłuchajcie wiersza „Chleb”, który napisał Gianni Rodari. /uczniowie wklejają teksty wiersza do zeszytu/.
4. Analiza wiersza wg pytań:
Kto to mówi?
Co chciałby zrobić?
Dla kogo?
Jaki byłby ten chleb?
Kogo miałby nasycić?
Dlaczego ludzie głodują? /starsi, dzieci/
Kiedy może być najpiękniejszy dzień na ziemi?
5. Zapis w zeszytach:

Najpiękniejszy będzie ten dzień, w którym nikt nie będzie głodny.

VI. Obejrzyjcie teraz fragment filmu i zastanówcie się, jaki ma on związek z tematem lekcji.

VII. Kto pomaga ludziom głodującym na świecie?

1. ONZ
2. Czerwony Krzyż
3. Caritas
4. misje katolickie
5. Polska Akcja Humanitarna
6. Unicef
7. inne organizacje charytatywne

Na tablicy wieszamy kartki z nazwami tych instytucji/.

VIII. Przerwa śródlekcyjna:

Znamy wiele zabaw, które pozwalają nam odpocząć po intensywnej pracy. Która z zabaw jest najbardziej związana z tematem dzisiejszej lekcji?

„Zabawa w pieczenie ciasta”.

IX. A teraz pytanie wymagające od was krótkiej odpowiedzi:

Co można zrobić, aby świat wokół nas był lepszy?

Aby świat był lepszy, powinienem .....
Zrobię .....
Będę .....
Podzielię się .....

X. Zastanówmy się wspólnie, jakie znaczenie symboliczne ma chleb.

Otrzymacie narysowane bułeczki. Napiszcie na nich, co one symbolizują.

Uczniowie piszą na bułeczkach:

- dostatek,
- sytość,
- jedzenie,
- żywność,
- pożywienie,
- dobro,
- dzielenie się,
- miłosierdzie...

Bułeczki umieszczamy w koszu przypiętym do tablicy.

Mamy jeszcze dla was wiersz „Chlebowe życzenia” Małgorzaty Nawrockiej.

XI. W domu

Do wyboru:

1. Podaj przykład postaci z literatury, z filmu, z życia, o której można powiedzieć, że:
  - a) podzieliła się z kimś ostatnim kawałkiem chleba: .....
  - b) z niejednego pieca chleb jadła: .....
2. Podaj dwa przykłady polskich zwyczajów związanych z chlebem.
  - a) .....
  - b) .....

Obowiązkowo:

W 4 – 5 zdaniach opowiedz o tym, jak rozdzieliłbyś „wielki bochen od słońca większy”.

XII. Ewaluacja – ocena swojej pracy podczas lekcji.

XIII. Zabawa na zakończenie „Wszystkim pięknie dziękujemy...”.

KARTA PRACY – CHLEB

Wersja A

1. Utwórz i zapisz wyrazy pokrewne:
(mały chleb) .....
(mały chleb) .....
chleb (pojemnik do przechowywania chleba) .....
(kwas, piec - jaki?) .....
(ktoś dający pracę – chleb) .....
2. Spośród wyrazów pokrewnych do wyrazu chleb wybierz tylko te, które są zdrobnieniami.
chleb - .....
3. W wierszu M. Nawrockiej występują epitety. Wybierz przynajmniej sześć epitetów dotyczących rodzajów chleba.
chleb - .....

KARTA PRACY – CHLEB

Wersja A

1. Utwórz i zapisz wyrazy pokrewne:
(mały chleb) .....
(mały chleb) .....
chleb (pojemnik do przechowywania chleba) .....
(kwas, piec - jaki?) .....
(ktoś dający pracę – chleb) .....
2. Spośród wyrazów pokrewnych do wyrazu chleb wybierz tylko te, które są zdrobnieniami.
chleb - .....
3. W wierszu M. Nawrockiej występują epitety. Wybierz przynajmniej sześć epitetów dotyczących rodzajów chleba.
chleb - .....

KARTA PRACY

Wersja B

1. Utwórz i zapisz wyrazy pokrewne:
ak - .....
ek - .....
Chleb   owy - .....
odawca - .....
uś - .....
2. Wypisz zdrobnienia wyrazu chleb: .....,
.....
3. Z podanych sylab utwórz przymiotniki i napisz, jakie to rodzaje chleba.
Chleb (Jaki?) - .....
.....

KARTA PRACY

Wersja B

1. Utwórz i zapisz wyrazy pokrewne:
ak - .....
ek - .....
Chleb   owy - .....
odawca - .....
uś - .....
2. Wypisz zdrobnienia wyrazu chleb: .....,
.....
3. Z podanych sylab utwórz przymiotniki i napisz, jakie to rodzaje chleba.
Chleb (Jaki?) - .....
.....

O N Z

Czerwony Krzyż

Caritas

Misje katolickie

Polska Akcja Humanitarna

UNICEF

inne organizacje charytatywne

Chleb

Małgorzata Nawrocka

Pszenny – jak święto,
jak puch puchowy.

Razowy – jędrny,
ciemny i zdrowy.

Z makiem – jak...
z bajki o dobrym królu.

Z miodem – pachnący
jak plastry w ulu.

Żytni –
powszedni i doskonały.

Wiejski, pytlowy:
czarny i biały...

Krzywo łamany
czy równo cięty –

Każdy z nich
święty.

Chleb

Gianni Rodari

Gdybym był piekarzem,
zrobiłbym, co trzeba:
tylu jest przecież głodnych,
tylu w świecie – bez chleba.

Upiekłbym wielki bochen,
od słońca większy trochę,
pachnący i gorący,
świeżutki i chrupiący

Od Indii aż po Chile
wszyscy by syci byli:
stary i biedny człek wszelki,
i dzieci, i małe wróbelki.

To byłaby dopiero
warta pamięci data:

D z i e ń , w k t ó r y m n i k t n i e b y ł g ł o d n y .
Najpiękniejszy dzień w historii świata.

Chlebowe życzenia

Małgorzata Nawrocka

Żeby go nie zabrakło nikomu –
ani w moim, ani w twoim domu

    i żeby nigdy nie trzeba
    w obcy świat iść
    po kromkę tego chleba ...

By go smutni dzisiaj żebracy
mogli łamać po uczciwej pracy

    I by wojen ludzie zapalczywi
    nie wzniecali o ten chleb,
    co wszystkich żywi.

By nie skąpił bogaty biednemu –
dajcie dzielić go sprawiedliwemu!
Gdy ci zbywa – rozdawaj z ochotą!
Dla głodnego on droższy niż złoto ...

    Niech się każdy z szacunkiem pokłoni
    małej kromce, gdy ją trzyma w dłoni

Tematy dłuższej wypowiedzi:

1. Napisz list, w którym zachęcisz kolegów do wzięcia udziału w akcji charytatywnej „Dzielmy się chlebem...”.
2. Zredaguj ogłoszenie o zbiórce makulatury, z której dochód będzie przeznaczony na dokarmianie ptaków podczas zimy.
3. Ułóż przepis na pyszne kanapki. Wykorzystaj następujące składniki: pieczywo, masło, wędlina lub ser, rzodkiewki, szczypiorek, przyprawy. Pamiętaj o zastosowaniu bezokoliczników!
4. Zredaguj zaproszenie na wystawę „W staropolskiej kuchni”. Zaproponuj czas i miejsce tejże wystawy.
5. Napisz opowiadanie „Opowieść mojej babci o ... pieczeniu chleba”.
6. Napisz opowiadanie na temat: „O czym szumią łany zbóż?”.

W domu

Do wyboru:

1. Podaj przykład postaci z literatury, z filmu, z życia, o której można powiedzieć, że
  - a) podzieliła się z kimś ostatnim kawałkiem chleba: .....
  - b) z niejednego pieca chleb jadła: .....
2. Podaj dwa przykłady polskich zwyczajów związanych z chlebem.
  - a) .....
  - b) .....

Obowiązkowo:

W 4 – 5 zdaniach opowiedz o tym, jak rozdzieliłbyś „wielki bochen od słońca większy”.

W domu

Do wyboru:

3. Podaj przykład postaci z literatury, z filmu, z życia, o której można powiedzieć, że
  - a) podzieliła się z kimś ostatnim kawałkiem chleba: .....
  - b) z niejednego pieca chleb jadła: .....
4. Podaj dwa przykłady polskich zwyczajów związanych z chlebem.
  - a) .....
  - b) .....

Obowiązkowo:

W 4 – 5 zdaniach opowiedz o tym, jak rozdzieliłbyś „wielki bochen od słońca większy”.

W domu

Do wyboru:

5. Podaj przykład postaci z literatury, z filmu, z życia, o której można powiedzieć, że
  - a) podzieliła się z kimś ostatnim kawałkiem chleba: .....
  - b) z niejednego pieca chleb jadła: .....
6. Podaj dwa przykłady polskich zwyczajów związanych z chlebem.
  - a) .....
  - b) .....

Obowiązkowo:

W 4 – 5 zdaniach opowiedz o tym, jak rozdzieliłbyś „wielki bochen od słońca większy”.